

6. Постановление Кабинета Министров Украины «Об утверждении правил предоставления услуг централизованного отопления, снабжения холодной и горячей водой и водоотведения и типового договора о предоставлении этих услуг» № 630 от 21.07.2005 г. (с изменениями от 31.10.2007 г.).

Анотація

Сергієнко В. В. Правове регулювання надання побутових послуг споживачу. — Стаття.

Стаття присвячена аналізу ситуації, що виникає при наданні житлово-комунальних послуг, та особливостям їх регулювання, порядку встановлення відповідальності сторін за недотримання деяких положень чинного законодавства. Соціальна перебудова в Україні, як і в багатьох країнах, включає створення комфортних умов мешкання громадян, що є невід'ємною частиною забезпечення побуту людини-громадянина, що прямо визначено у Конституції України.

Ключові слова: житлово-комунальні послуги, постачальник, виконавець, споживач, тариф, магістральні трубопроводи, істотні умови, договір, типовий договір.

Аннотация

Сергиенко В. В. Правовое регулирование оказания бытовых услуг потребителю. — Статья.

Статья посвящена анализу сложившейся ситуации при оказании жилищно-коммунальных услуг и особенностям их регулирования, порядку установления ответственности сторон при несоблюдении отдельных положений действующего законодательства. Социальные преобразования в Украине, как и в других государствах, включают в себя создание комфортных условий проживания граждан, что является неотъемлемой частью обеспечения быта человека-гражданина, что прямо определено Конституцией Украины.

Ключевые слова: жилищно-коммунальные услуги, поставщик, исполнитель, потребитель, тариф, магистральные трубопроводы, существенные условия, договор, типовой договор.

Summary

Sergienko V. V. Legal Regulation of the Provision of Consumer Services to the Consumer. — Article.

This article analyzes the current situation in the provision of municipal services and features of their regulation. Order to establish liability of the parties at non-observance of certain provisions of existing legislation. Social transformation in Ukraine as in other states include the creation of comfortable living conditions of citizens, that is an integral part of ensuring that human existence — a citizen, right by the Constitution of Ukraine.

Keywords: public utilities, suppliers performer, consumer, rate, pipelines, essential conditions, contract, standard contract.

УДК 347.721(477)

О. В. Зудіхін

ЗАХИСТ ПРАВА НА УЧАСТЬ У ТОВАРИСТВІ ТА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА СУБ'ЕКТАМИ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Статус учасника господарського товариства дозволяє особі мати не тільки певні права, пов'язані із отриманням прибутку та матеріальними благами, а також певні права, які визначають його як суб'єкта корпоративних відносин

і пов'язані з немайновими благами. Слід зазначити, що охорона немайнових прав учасника корпоративних відносин має не менш важливе значення, ніж охорона та забезпечення майнових прав таких суб'єктів.

Спроби дослідити сутність та особливості немайнових прав суб'єктів корпоративних відносин у різні часи приймалися такими вченими, як О. М. Вінник, О. А. Воловик, К. В. Денисенко, О. В. Дзера, О. Р. Кібенко, Н. С. Кузнецова, І. М. Кучеренко, О. М. Переверзева, Н. О. Саніахметова, Р. О. Стефанчук, І. В. Спасибо-Фатеєва, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, В. С. Щербина, та іншими науковцями.

Незважаючи на те, що проблеми правової природи немайнових прав, їх захисту були досить детально розглянуті і в радянській юридичній літературі й в сучасній українській правовій літературі, питання захисту немайнових корпоративних прав залишається поза увагою науковців.

Метою цієї статті є виявлення специфіки немайнових корпоративних прав, способів та форм їх захисту за сучасним законодавством України.

Основне право учасника господарського товариства — брати участь в управлінні справами товариства. Про важливість цього права свідчить велика кількість позовів, які подаються до господарських судів України на його захист.

Так, право на участь в управлінні може бути порушене при невірних списках акціонерів, які складає реєстратор, і тоді акціонер може подавати позов і до АТ (про визнання недійсними рішення загальних зборів), і до реєстратора (зберігача) з вимогою оформлення прав на акції або про визнання прав акціонера. Ці спори виявляють наявність декількох реєстрів, неправомірність внесення відповідних записів до реєстрів, неправомірну зміну реєстратора, нездійснення запису в реєстрі при відчуженні акцій та з інших підстав.

У господарських товариствах право учасників на управління реалізується шляхом їх участі у загальних зборах учасників, що є вищим органом товариства. Враховуючи вказане, у складі права на управління у літературі [1; 2] виділяють декілька правових можливостей учасника.

Зокрема, право на участь у загальних зборах супроводжується численними дрібнішими правами учасників, які є не менш значущими і саме які й становлять по суті участь в управлінні. Наприклад, це право акціонерів, які володіють більше ніж 10 відсотками голосів, на внесення пропозицій до порядку денного загальних зборів (ст. 43 Закону України «Про господарські товариства») [3]. Або право вимагати скликання позачергових зборів. Здійснення цього права також залежить від володіння учасниками 10 і більше відсотків простих акцій товариства. Слід зауважити, що недоліком ЗУ «Про акціонерні товариства» [4] є відсутність норми, яка б передбачала право акціонерів, які володіють 10 і більше відсотків простих акцій товариства, скликати і річні збори акціонерів.

Аналіз матеріалів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, судової практики, чинного законодавства свідчить про ускладнення реалізації акціонером певних прав. Так, реалізація права брати участь в управлінні акціонерним товариством, на наш погляд, потребує доповнення існуючих у законодавстві положень щодо скликання та проведення загальних зборів:

1) регламентації діяльності рахункової комісії, порядку її формування, здійснення повноважень;

2) закріплення наслідків зборів акціонерів, які не відбулися: зниження кворуму; дати складення реєстру акціонерів; повідомлення акціонерів про проведення зборів; термін такого повідомлення; визначення органу, який приймає рішення про збори; термін, протягом якого необхідно провести збори;

3) введення документа, який підтверджує голосування акціонера (картку голосування), визначення належного оформлення такого документа;

4) визначення відомостей, які повинні бути зафіксовані в протоколі загальних зборів (місце, час проведення зборів; загальна кількість голосів; відомості про секретаря та голову зборів; порядок денний; основні положення виступів; питання, за які голосували; підсумки голосування; прийняті рішення);

5) встановлення імперативних норм про місце проведення загальних зборів.

Крім того, необхідно встановити відповідальність за порушення цих норм, можливість застосування санкцій у вигляді штрафів.

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про господарські товариства» на вимогу учасника товариства зобов'язане надавати йому для ознайомлення річні баланси, звіти товариства про його діяльність, протоколи зборів. У ч. 1 ст. 88 ГК цей перелік доповнений протоколами ревізійної комісії та протоколами зборів органів управління. Окрім зазначених документів, учасник господарського товариства має право на одержання відомостей, що не становлять комерційної таємниці, згідно з переліком, затвердженим постановою КМУ від 9 серпня 1993 р. № 611 [5].

Способом захисту права учасника господарського товариства на отримання інформації про діяльність товариства (п. «г» ч. 1 ст. 10 Закону про господарські товариства, ст. 116 ЦК України [6], ч. 1 ст. 88 ГК України [7]) є спонукання в судовому порядку до виконання товариством дій — надання відповідної інформації.

Значний інтерес становлять особливості захисту учасником товариства права на одержання інформації, яка, зокрема, сприяє в реалізації в повному обсязі свого корпоративного права. Предметом цих відносин є інформація, що стосується підготовки та проведення загальних зборів (зборів учасників) товариства, та інформація, яка надається учаснику на його запит.

Цікавим з точки зору практики є питання про те, чи може учасник господарського товариства вимагати надання інформації за той період часу, коли він ще не мав статусу учасника товариства. Узагальнення судової практики свідчить, що воно неоднозначно вирішується судами.

З цього приводу ВГСУ вважає, що правильною є практика тих судів, які при вирішенні спорів про зобов'язання товариства надати інформацію про діяльність товариства керуються датою, з якої особа стала акціонером товариства, оскільки відповідно до ст. 5 Закону «Про Національну депозитарну систему і особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» реалізація корпоративних прав, що випливають з акції (в тому числі і права на отримання інформації про діяльність товариства), є можливою лише після внесення відповідних змін до реєстру власників іменних цінних паперів [8].

Щодо інформації про підготовку до проведення загальних зборів, то держателів іменних акцій повідомляють про них персонально способом, передбаченим статутом товариства. Крім того, акціонерне товариство повинно сповістити акціонерів — власників акцій на пред'явника, опублікувавши загальне повідомлення у місцевій пресі за місцезнаходженням акціонерного товариства і в одному із офіційних друкованих видань ВРУ, КМУ чи ДКЦПФР не пізніше як за 45 днів до скликання загальних зборів.

Із проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

Перелік загальної інформації, яка має міститися у повідомленні про скликання зборів, наводиться у ст. 40 Закону «Про господарські товариства». Відповідно до цієї статті у повідомленні про наступне скликання загальних зборів для вирішення питання про зміни статутного (складеного) капіталу акціонерного товариства повинні міститися: а) мотиви, спосіб та мінімальний розмір збільшення або зменшення статутного (складеного) капіталу; б) проект змін до статуту акціонерного товариства, пов'язаних із збільшенням або зменшенням статутного (складеного) капіталу; в) дані про кількість акцій, що випускаються додатково або вилучаються, та їх загальну вартість; г) відомості про нову номінальну вартість акцій; д) права акціонерів при додатковому випуску акцій або їх вилученні; е) дата початку і закінчення підписки на акції, що додатково випускаються, або їх вилучення; є) порядок відшкодування власникам акцій збитків, пов'язаних із змінами статутного (складеного) капіталу тощо.

Усі інші проблеми щодо дослідження майнових та немайнових прав суб'єктів корпоративних відносин, пов'язаних із участю у товаристві та отриманням інформації про діяльність товариства за цивільним законодавством України, що існують в теорії та практиці, виходять за межі цієї статті і становлять перспективні напрямки подальших наукових розвідок.

Література

1. Ломакин Д. В. Акционерное правоотношение / Д. В. Ломакин. — М. : Спарк, 1997 — 155 с.
2. Тарасов И. Т. Учение об акционерных компаниях / И. Т. Тарасов. — М. : Статут, 2000. — 665 с.
3. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 49. — Ст. 682.
4. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України — 2008. — № 50–51. — Ст. 384.
5. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : постанова Кабінету Міністрів України № 611 від 09.08.1993 р.
6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356.
7. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, 19–20, 21–22. — Ст. 144.
8. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні : Закон України від 10.12.1997 р. // Відомості Верховної Ради. — 1998. — № 15. — Ст. 67.

Анотація

Зудіхін О. В. Захист права на участь у товаристві та отримання інформації про діяльність товариства суб'єктами корпоративних відносин за цивільним законодавством України. — Стаття. Наукова стаття присвячена аналізу реалізації права учасника господарського товариства на

отримання інформації про діяльність товариства, права на участь у товаристві за цивільним законодавством України. На підставі дослідження загальнотеоретичних положень прав суб'єктів корпоративних відносин у цивільному праві України виявлені проблеми, пов'язані із реалізацією права учасника товариства на участь в його управлінні та отримання інформації про діяльність товариства.

Ключові слова: форма захисту, корпоративні права, немайнові права, судовий захист, право на інформацію, право на участь у товаристві.

Аннотация

Зудихин О. В. Защита права на участие в обществе и получение информации о деятельности общества субъектами корпоративных отношений по гражданскому законодательству Украины. — Статья.

Научная статья посвящена анализу реализации права участника хозяйственного общества на получение информации о деятельности общества, права на участие в обществе по гражданскому законодательству Украины. На основании исследования общетеоретических положений прав субъектов корпоративных отношений в гражданском праве Украины выявлены проблемы, связанные с реализацией права участника общества на участие в его управлении и получение информации о деятельности общества.

Ключевые слова: форма защиты, корпоративные права, неимущественные права, судебная защита, право на информацию, право на участие в обществе.

Summary

Zudihin O. V. Protecting the Right to Participate in Company and on Obtainment of Information Relating to Company Activity by Subjects of Corporative Relations Under Civil Law of Ukraine. — Article.

Research article is dedicated to analysis on implementation of the right of participant of Economic Company on obtainment of information relating to company activity, right on participation in company under Civil Law of Ukraine. During study of general theoretical provisions of the rights of subjects of corporative relations in Civil Law of Ukraine, were revealed the problems related to implementation of the right of participant of the Company on his participation in management and obtainment of information relating to company activity.

Keywords: form of protection, corporate rights, non-property rights, court protection, right for information, right for participation in society.

УДК 347.251

Д. Ю. Касілова

ВОЛОДІННЯ ЗА НАБУВАЛЬНОЮ ДАВНІСТЮ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ВОЛОДІННЯ

Інститут набувальної давності є стародавнім механізмом, який забезпечує нормальне функціонування цивільного обігу. Досягнення в інтересах окремих суб'єктів і суспільства в цілому «визначеності юридичних відносин щодо фактичного володіння шляхом перетворення володіння на право власності» — мета і призначення набувальної давності. Іншими словами, набувальна давність є ефективним засобом, що дозволяє долати невизначеність відносин у сфері майнового обігу в ситуаціях «розриву» між фактом і правом [1, 116].

Слід зазначити, що чинним ЦК інститут набувальної давності був вперше